Molenlanden

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	**Extra inzet sociaal team als gevolg van Corona**
Zaaknummer	:	1105270
Portefeuillehouder	:	Wethouder Lizanne Lanser
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Machiel Krielaart

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. Eenmalig €197.000,- beschikbaar te stellen voor de inzet van tijdelijke capaciteit bij het Sociaal Team om de wachtlijsten te beperken.
2. De kosten ten laste te brengen van het budget 'de van het Rijk ontvangen compensatie voor corona'.

Inleiding

Op dit moment van schrijven, peildatum 21-5-2021 is er sprake van een 'wachtlijst' bij het sociaal team van 42 casussen. Waarvan '22 casussen jeugd' en 8 'volwassen casussen'. Daarnaast heeft Stichting Schuilplaats, deelnemer van het sociaal team, een wachtlijst van 12 casussen maatschappelijk werk. Deze casussen in totaal staan er nu 2 tot 8 weken op. Naast de niet wenselijke termijn van te starten hulp komt ook de wettelijke taak binnen de jeugdwet onder druk. Van de jeugdcasussen zijn er bij 20 van de 22 casussen een 'beschikkingsvraag'. Dat betekent dat de gemeente middels zijn gedelegeerde taak bij de jeugdprofessional van st. jeugdteams niet binnen de wettelijk vastgestelde termijn het bijbehorend werkproces kan doorlopen. Binnen de 20 volwassen casussen gaat problematiek in de aanmelding mede over 'woonproblematiek, schulden, participatie en eenzaamheid. Het verschil betreft de casussen voor het diaconaal maatschappelijk werk dat er een uitgesproken christelijke achtergrond verweven is met de hulpvraag.

Voorgesteld wordt om Eenmalig €197.000,- beschikbaar te stellen voor de inzet van tijdelijke capaciteit bij het Sociaal Team om de wachtlijsten te beperken. De middelen zijn concreet bedoeld voor de volgende inzet:

- Uitbreiding van 1 FTE jeugdprofessional in het sociaal team voor de duur van een jaar.
- Uitbreiding van 0,67 FTE maatschappelijk werker in het sociaal team voor de duur van een jaar.
- Uitbreiding van 0,5 FTE Diaconaal Maatschappelijk werk Stichting Schuilplaats voor de duur van een jaar.

Eerdere besluiten

In december 2020 is besloten tot de inzet van één extra jeugdprofessional voor de periode van een half jaar ten laste van de ontvangen Rijksmiddelen corona. Op 8 juni is besloten om deze inzet met een half jaar te verlengen, ten laste van de ontvangen Rijksmiddelen corona.

Beoogd effect

In de lijn van onze vastgestelde notitie 'onze kinderen nabij' willen we kind en gezin zo snel mogelijk hulp bieden maar zo min mogelijk kinderen hoeven door te verwijzen naar specialistische jeugdhulp. De visie op volwassen hulpverlening is daarin in basis hetzelfde.

Argumenten

1.1. De financiële middelen voor (jeugd)hulp schieten tekort

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Landelijk onderzoek door het AEF heeft aangetoond dat er landelijk een tekort is van 1,8 miljard voor jeugdhulp en de besparingsmogelijkheden niet verder rijkt dan maximaal 0,2 miljard (www.aef.nl). Om besparingen te beogen heeft gemeente Molenlanden ingezet op het project 'onze kinderen nabij'. Recentelijk is bekend gemaakt dat er door het rijk € 255 miljoen extra wordt vrijgemaakt in 2021 om wachttijden in de zorg aan te pakken. Samen met een eerder toegezegde bijdrage van 300 miljoen en daarnaast 95,5 miljoen aan steunpakketten zal er landelijk in totaal 1 miljard extra naar de jeugdzorg komen. Hierbij de opmerking dat het gaat om incidenteel geld, de middelen zijn geen structurele oplossing voor de problemen in de jeugdhulp. Het nieuwe kabinet mag zich over dit vraagstuk gaan buigen. De wachtlijst ontstaan in het sociaal team Molenlanden door een grotere zorgvraag in deze periode van corona past dus in een landelijk beeld waarin meer financiële middelen nodig zijn voor de benodigde inzet.

Het recent door het Rijk incidenteel beschikbaar gestelde budget voor de jeugdhulp zal zeer waarschijnlijk terecht komen in de begroting van de SOJ ZHZ. Uit landelijke documentatie lijken deze middelen slechts concreet bedoeld voor wachttijden in GGZ en niet voor wijkteams/sociaal teams. Vanuit het budget van de SOJ zullen deze incidentele middelen dus zeer waarschijnlijk worden besteed aan de forse wachttijden binnen de GGZ. Er moet vanuit het rijk richting gemeente echter nog een concretiseringsplan worden gemaakt. De relatie tussen huidig verzoek en de extra middelen van het rijk zijn de enorme financiële tekorten t.o.v. de instroom van cliënten en hulpvragen.

1.2. De oplopende wachtlijsten zijn naar alle waarschijnlijkheid gerelateerd aan corona
In december 2020 is er binnen Stichting Jeugdteams een vergelijking gemaakt tussen gemeenten ZHZ betreft de hoogte van de caseload per professional. Hieruit blijkt dat Molenlanden, zoals ook de voorgaande jaren gemiddeld de hoogste caseload heeft. Daarnaast is het ziekteverzuim van de jeugdprofessionals in het sociaal team Molenlanden het laagste binnen de regio van de tien gemeenten. Anders gezegd, vanuit management en coördinatie sociaal team, wordt beargumenteerd dat er geen mogelijkheid is tot lastenverzwaring van de huidige medewerkers.

In hoeverre de toename caseload en instroom het gevolg is van corona is lastig feitelijk uit te drukken of toe te lichten. Feitelijk gezien zien we sinds de corona crisis de volgende ontwikkeling rondom caseload. Van januari tot augustus 2020 zagen we een terugloop in instroom. De effecten van de eerste 'corona golf' zorgde voor thuiswerken, isoleren van mensen en minder contact met hulpverlenende organisaties. In de periode augustus 2020 t/m december zagen we echter een 'boomerang effect' waarbij de instroom van casussen bijna een verdubbeling kende. Tot slot zien we nu een volgende fase januari 2021 t/m mei 2022 waarin we wederom veel meer casussen zien instromen. Deze instroomcijfers zijn fluctuerend maar ter indicatie zijn er in de eerste 4 maanden van 2021 5 tot 10 casussen per week binnen gekomen i.p.v. 1 tot 5. Dit heeft geleid tot een wachtlijst van 30 casussen en 30 casussen bij de extra detacheringskracht, in totaal 60 casussen. Dat de extra caseload het gevolg is van corona wordt versterkt door de cijfers van Veilig Thuis, de toename van veilig thuis meldingen in 2020 t.o.v. 2019. Daarnaast zien we dat medewerkers een toename zien van complexe/meervoudige problematiek zien binnen bestaande en nieuwe casuïstiek. Of de toename van caseload en toename van complexiteit/meervoudige problematiek puur de oorzaak is van de corona omstandigheden is geen harde wetenschap. Dit zou een langdurig kwalitatief onderzoek vereisen en tijd kosten die we niet beschikbaar achten.

Indien voorliggend voorstel niet kan worden toegekend zal er per medio 2021 een wachtlijst zijn van naar verwachting minimaal 72 casussen.

1.3 Er is een toename zichtbaar van complexe casussen
In de sociaal team overleggen hebben de professionals in gezamenlijkheid aangegeven dat zij sinds de start van de coronacrisis (sinds januari 2020) een toename te zien aan complexe casuïstiek. Deze toename is feitelijk te onderbouwen door recent aangeleverde cijfers vanuit de organisatie Veilig Thuis. In 2019 was er sprake van 209 meldingen vanuit Veilig Thuis betreft Molenlanden. In 2020 was er sprake van 301 meldingen. Zie bijgevoegde bijlage. Deze toename van 92 meldingen betreffen niet alleen meldingen betreft nieuwe instroom maar ook meldingen in bestaande casuïstiek. Inhoudelijk vraagt dit om intensivering van hulpverlening middels casusregie, opschalen van zorg en opstellen van veiligheidsplannen.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

De toename van complexe problematiek uit zich ook in een opstapeling van meerdere problematieken tegelijk t.o.v. leefgebieden zoals bijv. geestelijke gezondheid, schulden, wonen en participatie. Problematieken die in relatie staan met de coronacrisis. Hier ligt nog geen onderzoek aan ten grondslag maar deze bevinding is gebaseerd op de indrukken vanuit de praktijk. Zowel de toename bij Veilig Thuis als de toename van complexe problematiek is van toepassing op zowel jeugd- als volwassencasussen.

1.4 Naar verwachting zullen de effecten van corona nog enige tijd voortduren waardoor inzet voor een jaar nodig is

Het is niet duidelijk in hoeverre de extra caseload een structurele toename is. De verwachting is dat er nog toename zal zijn van problematieken op diverse leefgebieden zoals gezondheid, relaties, eenzaamheid, spanningen in een gezin etc. Deze problemen zullen niet direct zijn opgelost ondanks een gevaccineerde landelijke populatie in de nabije toekomst. Kortom we verwachten dat de effecten van corona nog minimaal een jaar zichtbaar zullen zijn in de hulpverleningsomgeving. Om deze reden wordt er dan ook tijdelijke uitbreiding voor een jaar verzocht. Als Molenlanden zijn we niet uniek in het oplopen van wachtlijsten, hier is sprake van bij alle tien de gemeenten in Zuid Holland Zuid. Ook recentelijke rapportages (maart en mei 2021) van de inspectie van gezondheidszorg en jeugd t.o.v. jeugdhulp Rotterdam laat een overeenkomstig beeld zien. Zie bijlage 2 en 3. In bijlage 3, blz. 2 wordt eveneens gerefereerd aan opgelopen wachtlijsten als gevolg van corona.

1.5. Extra inzet is nodig omdat wettelijke termijnen onder druk staan

Door de opgelopen wachtlijst zijn deze nieuwe aanmeldingen pas op zijn vroegst na vier weken het eerste hulpverleningscontact hebben. Komende weken kan deze termijn verder oplopen voor de huidige casussen op de wachtlijst. De verwachting is ook, met een gemiddelde van 2 tot 8 nieuwe casussen per week dat de wachtlijst nog verder op zal lopen. Hierdoor is het voor de jeugdprofessionals niet mogelijk om binnen de wettelijke termijn het voorgeschreven werkproces zorgvuldig te doorlopen.

1.6 Het niet aanpakken van de wachtlijst werkt contraproductief voor de uitvoering van de notitie "onze kinderen nabij"

Dit voorstel staat enerzijds in relatie tot de projectuitvoering van de notitie 'onze kinderen nabij' en staat daar anderzijds los van. Dit vraag de volgende toelichting.
Zoals aangegeven zijn er diverse deelprojecten uit de notitie gericht op 1, tijdige uitstroom en 2, de kwaliteit van hulpverlening. Doordat hier projectmatig al volop aandacht voor is maakt dat een andere werkwijze niet de oplossing voor de wachtlijst is. Sterker nog, in die zin zou een andere werkwijze contraproductief zijn voor de doelstellingen van de notitie onze kinderen nabij. Om de toelichting beknopt te houden en niet de hele notitie te refereren zijn een aantal belangrijke en relevante doelstellingen hieronder weergegeven:

- Kinderen zo snel en vroeg mogelijk in beeld voorkomt inzet van zwaardere zorg
- Doelstellingen jeugdmodule om verwijzingen van de huisarts binnen 2 weken op te pakken (en verwijzingen naar de spec. jeugdhulp te voorkomen)
- Vroegtijdige signalering van problematiek krijgt prioriteit
- Inzet op spoedige inzet van professionals op en via scholen.

De wachtlijst werkt contraproductief voor deze doelstellingen en dus ook voor de beoogde besparingen. Niets doen aan de wachtlijst is 'goedkoop is duurkoop'. Daarnaast is de verwachting dat de instroom zich in de loop van 2022 zal normaliseren, uitgaande van het scenario waarin geen sprake meer is van een 'corona-crisis'. Door de effecten van corona op de de workload van het sociaal team én ingekochte specialistische jeugdhulp in de regio wordt het monitoren van de effecten van het project 'kinderen nabij' bijzonder bemoeilijkt.
Een toename van hulpvragen en ingezette hulp, toegenomen complexiteit binnen casuïstiek zorgt voor een grote disclaimer op de beoogde bezuinigingen door de diverse verbeterprojecten op jeugd.

1.7. Beleidswijzingen om de instroom of inzet per casus te beperken zijn niet realistisch op korte termijn

Er lopen vanuit gemeente Molenlanden lokaal diverse verbeterprojecten t.b.v. inzet rondom casussen en oog voor uitstroom:

- Met de inzet van de beschikkingsmonitor in het sociaal team, een overleg waar kritisch gekeken wordt naar inzet en de duur van hulp.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

- ‘Anders zorgen’; caseloadgesprekken waar gekeken wordt naar inzet, perspectief en ook uitstroom
- Casuïstiekoverleg en maatjesoverleg waar mogelijk uitstroom op de agenda staat.

Bovenstaande inzet is zowel van toepassing op jeugd als de volwassencasussen.

Er zijn geen beleidswijzigingen mogelijk of reëel als gevolg waarvan de caseload kan dalen en of de inzet per casus. De eerste evaluaties van deelprojecten van de notitie ‘onze kinderen nabij’ laten juist een tegenovergesteld beeld zien.

De inzet per casus is, voortkomend uit de notitie onze kinderen nabij, juist geïntensiveerd. Er wordt vanuit het sociaal team meer zelf hulp geboden en de casusregiefunctie is versterkt. Uit de opgedane ervaringen wordt geconcludeerd dat:
- qua tijdsinvestering/frequentie/duur inzet verminderen contraproductief is t.o.v. de bewust ingezette koers
- er al zorgvuldig gekeken wordt naar inzet t.o.v. zowel kwaliteit als (caseload)normen.

Vanuit de regio is er volop ingezet op beleidswijzigingen en projecten ten behoeven van de transformatie jeugdhulp. Deze projecten gaan over clientbenadering, gedrag bij zorgaanbieders, instroom, uitstroom, inkoopkader en meer. Vanuit de regio wordt al volop ingezet op kostenbesparing. Een daling van caseload is op korte termijn dus niet te verwachten vanuit nieuwe beleidswijzigingen. De regionale projecten zijn daarnaast al lopende en zullen komende maanden niet plots leiden tot een forse daling van caseload of instroom.

1.8 Kortdurende inzet is niet duurzaam.
Omdat een nieuwe professional zich het werk eigen moeten maken is kortdurende inzet niet duurzaam. Daarnaast is binnen enkele weken of maanden overdracht of tijdelijk stil leggen van clientcontact in de ervaring contraproductief. De uitbreiding voor de duur van een jaar wordt daarnaast noodzakelijk geacht omdat de toename instroom niet op korte termijn is opgelost. Daarnaast is er doorgaans minimaal 6 tot 12 maanden clientcontact bij nieuw ingestroomde casuïstiek. Daarmee wordt extra inzet voor de duur van korter dan een jaar niet als duurzaam geacht. Daarnaast is de verwachting dat de invulling voor de lange duur relatief goedkoper is dan kortere duur van inhuur waarvoor in dat geval detacheringspartijen noodzakelijk worden.

Kanttekeningen
1.1 De toekomstige instroom van casuïstiek is maar tot op zekere hoogte in te schatten.
Het is onduidelijk hoe de instroom komende 12 maanden zal zijn. Er is op dit moment echter, ook in vergelijking met het landelijk beeld, eerder een toename dan afname te verwachten. Wanneer een forse afname van instroom plaatsvindt in het komend jaar zal er kwalitatief meer tijd voor de client zijn. Wanneer de instroom nog verder toeneemt zal kwaliteit van zorg verder onder druk komen met als gevolg toename van problematiek bij de client en gebrekkige dienstverlening ten gevolge.

Extra uitleg bij de kosten
Het gevraagd bedrag van €197.000,- is als volgt opgebouwd:
- 0,67FTE 18+ maatschappelijk werk via gemeente: €55.000
- 1FTE jeugdprofessional via st. Jeugdteams: €101.000
- 0,5 FTE Diakonaal Maatschappelijk werk via Stichting Schuilplaats: €41000

Voorstel is deze kosten te bekostigen vanuit de Rijksmiddelen Corona.

Communicatie
Over het besluit zal geen specifieke communicatie plaatsvinden.

Vervolgstappen
Na goedkeuring start de werving voor de tijdelijke personele inzet, dit in afstemming met de Stichting Jeugdteams, Gemeente, Stichting Schuilplaats.

Bijlagen:
- ✓ Cijfers Veilig Thuis

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

- ✓ Bijlage Rapport Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- ✓ Bijlage Rapport Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- ✓ Adviesrapport Adviesraad sociaal domein Molenlanden

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Raadsbesluit

Onderwerp	:	Extra inzet sociaal team als gevolg van Corona
Zaaknummer	:	1105270
Portefeuillehouder	:	Wethouder Lizanne Lanser

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

1. Eenmalig €197.000,- beschikbaar te stellen voor de inzet van tijdelijke capaciteit bij het Sociaal Team om de wachtlijsten te beperken.
2. De kosten ten laste te brengen van het budget 'de van het Rijk ontvangen compensatie voor corona'.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 15 juli 2021

de griffier,	de voorzitter,
Marjolein Teunissen	Theo Segers

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000